

Spis treści

Przedmowa do wydania polskiego.	19
Przedmowa.	23

Część I Wprowadzenie

Rozdział 1

Ekonomia a gospodarka.	29
1.1. Problemy ekonomiczne.	30
Szoki cenowe na rynku ropy naftowej.	31
Podział dochodu.	33
1.2. Rzadkość zasobów i ich alternatywne zastosowania.	35
1.3. Rola rynku.	39
Gospodarka nakazowa.	40
„Niewidzialna ręka”.	42
Gospodarka mieszana.	43
1.4. Ekonomia pozytywna i ekonomia normatywna.	44
1.5. Mikroekonomia i makroekonomia.	46
Podsumowanie.	48
Zadania sprawdzające.	49

Rozdział 2

Narzędzia analizy ekonomicznej.	51
2.1. Dane ekonomiczne.	53
Szeregi czasowe danych.	53
Dane przekrojowe.	54
2.2. Wskaźniki.	55
Wykorzystanie wskaźników cen jako wielkości przeciętnych.	55

6 Spis treści

Wskaźnik cen detalicznych i inne wskaźniki	56
2.3. Wielkości nominalne i realne.	57
Ceny realne (relatywne).	58
Siła nabywcza pieniądza.	59
2.4. Sposoby mierzenia zmian wielkości ekonomicznych.	60
2.5. Modele ekonomiczne.	60
2.6. Modele ekonomiczne a dane.	62
Empiryczne potwierdzenie teorii.	62
2.7. Wykresy, linie i równania.	64
Dopasowywanie linii na wykresach punktowych.	65
Czytanie wykresów.	65
2.8. Inne spojrzenie na założenie: pozostałe czynniki niezmiennicze.	68
2.9. Teorie ekonomiczne a rzeczywistość.	70
2.10. O niektórych rozpowszechnionych uwagach krytycznych na temat ekonomii i ekonomistów.	71
Podsumowanie.	73
Zadania sprawdzające.	74

Rozdział 3

Popyt, podaż i rynek	77
3.1. Rynek.	77
3.2. Popyt, podaż i równowaga rynkowa.	78
Cena równowagi.	80
3.3. Krzywe popytu i podaży.	81
3.4. Co kryje się za krzywą popytu?.	83
Ceny innych dóbr.	83
Dochody nabywców.	83
Gusty.	84
3.5. Przesunięcia krzywej popytu.	85
3.6. Co kryje się za krzywą podaży?.	88
Technika.	89
Koszty produkcji.	89
Działalność regulacyjna państwa.	89
3.7. Przesunięcia krzywej podaży.	90
3.8. Wolny rynek i kontrola cen.	91
3.9. Co, jak i dla kogo.	94
Podsumowanie.	97
Zadania sprawdzające.	98

Część II

Mikroekonomia pozytywna

Rozdział 4

Elastyczność popytu i podaży.	.103
4.1. Reakcje popytu na zmiany cen	.103
Popyt elastyczny i nieelastyczny.	.108
Determinanty elastyczności cenowej popytu	.108
Przykłady.	.109
Wykorzystanie elastyczności cenowej.	.109
4.2. Cena, wielkość zapotrzebowania i suma wydatków.	.110
Ceny biletów na mecze piłki nożnej.	.113
4.3. Inne przykłady zastosowań elastyczności cenowej popytu.	.114
Mróz na plantacjach kawy.	.114
Rolnicy wobec nieurodzaju.	.114
4.4. Krótki okres i długi okres	.116
Jak długo trwa długi okres?	.116
4.5. Mieszana elastyczność cenowa popytu.	.117
4.6. Wpływ dochodu na popyt	.118
Dobra normalne, dobra niższego rzędu i dobra luksusowe.	.119
Wykorzystanie elastyczności dochodowej.	.122
4.7. Wpływ inflacji na kształtowanie się popytu	.122
4.8. Elastyczność podaży.	.123
4.9. Kto naprawdę płaci podatek?	.124
Podsumowanie.	.126
Zadania sprawdzające.	.128

Rozdział 5

Decyzje konsumenta	.130
5.1. Popyt konsumenta	.130
Ograniczenie budżetowe.	.131
Linia ograniczenia budżetowego.	.132
Gusty.	.133
Maksymalizacja użyteczności a wybór konsumenta.	.139
5.2. Dostosowanie do zmian dochodu.	.143
Ścieżka wzrostu dochodu.	.145
5.3. Dostosowania do zmian cen.	.145
Zmiany cen a linia ograniczenia budżetowego.	.145
Efekt substytucyjny i efekt dochodowy.	.146
Mieszana elastyczność cenowa popytu.	.150
5.4. Rynkowa krzywa popytu.	.154
5.5. Dobra komplementarne i dobra substytucyjne.	.155
5.6. Świadczenia rzeczowe i świadczenia pieniężne.	.156

Podsumowanie.	.157
Zadania sprawdzające.	.159

Rozdział 6

Decyzje o podaży — wprowadzenie.	.165
6.1. Organizacja przedsiębiorstwa	.166
6.2. Rachunki przedsiębiorstwa.	.167
Rachunki pozostające do spłaty.	.169
Kapitał i jego zużycie.	.169
Zapasy.	.170
Kredyty.	.172
Rachunki zasobów: bilans.	.172
Zyski.	<i>X Z * h t l f ' « ' 7 3</i>
Koszt alternatywny a koszt księgowy.	.173
6.3. Maksymalizacja zysku w przedsiębiorstwie.	.175
Własność a kontrola.	.175
6.4. Finanse przedsiębiorstwa a władza w przedsiębiorstwie.	.176
Finanse czy władza?.	.177
Wrogie przejęcia.	.177
6.5. Decyzje produkcyjne przedsiębiorstwa.	.178
Minimalizacja kosztów.	.179
Krzywa kosztów całkowitych.	.179
Utarę całkowity.	.180
Zysk.	.181
6.6. Koszt krańcowy i utarę krańcowy.	.181
Koszt krańcowy.	.182
Utarę krańcowy.	.183
<i>MR, MC</i> i wybór wielkości produkcji.	.185
Koszt i utarę całkowity a koszt i utarę krańcowy.	.186
6.7. Krzywe kosztów krańcowych i utarę krańcowego.	.187
Zmiany kosztów.	.188
Przesunięcie krzywej popytu.	.189
Czy przedsiębiorstwa znają przebieg krzywych swoich kosztów krańcowych i utarę krańcowego?.	.189
Podsumowanie.	.190
Zadania sprawdzające.	.191

Rozdział 7

Koszty a wielkość podaży.	.193
7.1. Nakłady a wielkość produkcji.	.194
7.2. Koszty a wybór technologii.	.196
Czynnikochłonność produkcji.	.197
Ceny czynników produkcji a wybór metod wytwarzania.	.197

7.3. Koszty całkowite, krańcowe i przeciętne w długim okresie.	198
7.4. Przychody ze skali produkcji	200
Korzyści skali	201
Niekorzyści skali.	201
Korzyści skali w praktyce.	202
Globalizacja, postęp techniczny i korzyści skali.	204
7.5. Koszty przeciętne a koszty krańcowe.	206
7.6. Decyzje produkcyjne przedsiębiorstwa w długim okresie.	208
7.7. Krzywe kosztów w krótkim okresie a prawo malejących przychodów krańcowych.	209
Koszty stałe i koszty zmienne w krótkim okresie.	209
Krańcowy produkt pracy a malejąca produkcyjność krańcowa.	21
Koszty krańcowe w krótkim okresie.	214
Koszty przeciętne w krótkim okresie.	214
7.8. Decyzje produkcyjne przedsiębiorstwa w krótkim okresie.	217
7.9. Koszty w krótkim i długim okresie.	220
Podsumowanie.	221
Zadania sprawdzające.	223

Rozdział 8

Konkurencja doskonała i czysty monopol	225
8.1. Konkurencja doskonała	226
8.2. Decyzje produkcyjne przedsiębiorstwa w warunkach konkurencji dosko- nałej	228
Krzywa krótkookresowej podaży przedsiębiorstwa.	228
Krzywa długookresowej podaży przedsiębiorstwa.	230
Wejście i wyjście.	23
Decyzje przedsiębiorstwa wolnokonkurencyjnego o podaży.	23
8.3. Krzywe podaży gałęzi	23
Krzywa podaży gałęzi w krótkim okresie.	23
Porównanie krzywej podaży gałęzi w krótkim i długim okresie.	23
Pozioma krzywa długookresowej podaży gałęzi.	23
8.4. Statyka porównawcza w przypadku gałęzi wolnokonkurencyjnej	23
Wzrost kosztów.	23
Przesunięcie krzywej popytu rynkowego.	24
8.5. Konkurencja na rynkach światowych.	24
Stan równowagi na rynku krajowym.	24
Wpływ zmian w gospodarce światowej na rynek krajowy.	24
8.6. Czysty monopol: odwrotny przypadek skrajny.	24
8.7. Wielkość produkcji zapewniająca monopolistę zysk maksymalny	24
Produkcja maksymalizująca zysk	24
Statyka porównawcza w przypadku monopolisty.	24

10 Spis treści

8.8. Produkcja i cena w warunkach monopolu i konkurencji doskonałej	248
Porównanie gałęzi wolnokonkurencyjnej z monopolem wielozakładowym	248
Porównanie monopolu jednozakładowego z gałęzią wolnokonkurencyjną	250
8.9. Monopol nie ma krzywej podaży.	251
Monopol różnicujący ceny.	252
8.10. Monopol a postęp techniczny.	255
Podsumowanie.	257
Zadania sprawdzające.	258

Rozdział 9

Struktura rynku i konkurencja niedoskonała.	260
9.1. Dlaczego struktury rynku różnią się?	261
Fakty dotyczące struktury rynku	264
Globalizacja i przedsiębiorstwa wielonarodowe.	265
9.2. Konkurencja monopolistyczna	267
9.3. Oligopol i współzależność	269
Korzyści ze zмовy.	270
Kartele.	271
Złamana krzywa popytu.	271
9.4. Teoria gier a decyzje współzależne.	273
Strategie dominujące.	274
Gry wielokrotne.	276
9.5. Funkcje reakcji	277
Konkurencja typu Cournota.	277
Konkurencja typu Bertranda.	280
Porównanie modeli Bertranda i Cournota	281
Renta pionierska	281
9.6. Wejście i potencjalna konkurencja	283
Rynki sporne.	283
Naturalne bariery wejścia.	284
9.7. Odstraszanie strategiczne kandydatów do wejścia	286
9.8. Wnioski	290
Podsumowanie.	290
Zadania sprawdzające.	292

Rozdział 10

Rynek pracy.	294
10.1. Popyt przedsiębiorstwa na czynniki produkcji w długim okresie.	296
10.2. Popyt przedsiębiorstwa na pracę w krótkim okresie.	298
Monopol i monopson.	301
Zmiany popytu przedsiębiorstwa na pracę	303
10.3. Krzywa popytu gałęzi na pracę.	306

10.4. Podaż pracy.	307
Indywidualna podaż pracy: czas pracy.	308
Indywidualna podaż pracy: stopień aktywności zawodowej.	310
Podaż pracy w gałęzi.	314
10.5. Równowaga na rynku pracy w gałęzi.	315
10.6. Dochody transferowe i renta ekonomiczna.	317
10.7. Równowaga na rynku pracy: fikcja czy rzeczywistość?.	320
Płace minimalne.	320
Związki zawodowe.	323
Efekty skali.	323
„Swoi” i „obcy”.	323
Płace efektywnościowe.	324
10.8. Płace i zatrudnienie w Wielkiej Brytanii.	325
Podsumowanie.	326
Zadania sprawdzające.	328

Rozdział 11

Różne rodzaje pracy.	334
11.1. Różnice wydajności.	336
Zależność zarobków od wieku i wykształcenia.	337
Rynek pracowników z wyższym wykształceniem.	338
Inwestowanie w kapitał ludzki: analiza kosztów i korzyści.	340
Dokształcanie zawodowe a rozkład dochodów zależnie od wieku.	342
Sygnalizacja.	343
11.2. Dyskryminacja.	346
Różnice płac między mężczyznami a kobietami.	346
Dostęp do wykształcenia.	348
Dyskryminacja rasowa.	349
11.3. Związki zawodowe.	351
Działalność związków.	352
Przynależność do związków a różnice płac.	355
Wyrównawcze różnice płac.	357
Negocjacje i strajki.	358
Podsumowanie.	359
Zadania sprawdzające.	360

Rozdział 12

Rynki czynników produkcji i podział dochodu.	362
12.1. Kapitał rzeczowy.	364
12.2. Ceny usług kapitału, stopy procentowe i ceny aktywów.	365
Stopa procentowa i wartość zaktualizowana.	367
Wycena wartości aktywów.	368

12 Spis treści

Realna i nominalna stopa procentowa: inflacja i wartość zaktualizowana	371
Od czego zależy poziom realnej stopy procentowej?	372
12.3. Oszczędności, inwestycje i realna stopa procentowa	374
12.4. Popyt na usługi kapitału	376
Gałęziowa krzywa popytu na usługi kapitału	377
12.5. Podaż usług kapitału	377
Podaż usług kapitału w krótkim okresie	378
Podaż usług kapitału w długim okresie	378
12.6. Równowaga i procesy dostosowawcze na rynku usług kapitału	381
Procesy dostosowawcze na rynku usług kapitału	381
Procesy dostosowawcze w krótkim i długim okresie	382
12.7. Ceny dóbr kapitałowych	383
12.8. Ziemia i renta gruntowa	386
12.9. Podział zasobów ziemi między konkurencyjne zastosowania	387
12.10. Ponownie trochę faktów	389
12.11. Podział dochodów w Wielkiej Brytanii	390
Funkcjonalny podział dochodu	390
Podmiotowy podział dochodu	391
Podsumowanie	393
Zadania sprawdzające	395

Rozdział 13

Ryzyko i informacja	399
13.1. Indywidualne postawy wobec ryzyka	400
Malejąca użyteczność krańcowa	402
13.2. Ubezpieczenie a ryzyko	403
Pokusa nadużycia	406
Selekcja negatywna	407
13.3. Niepewność a dochody z posiadanych aktywów	408
13.4. Wybór portfela inwestycyjnego	411
Wybór między ryzykiem a zyskiem	411
Dywersyfikacja portfela	412
Dywersyfikacja w przypadku aktywów o skorelowanych dochodach	414
Współczynnik beta	415
Inne przypadki dywersyfikacji	417
13.5. Efektywne rynki aktywów	419
Weryfikacja teorii rynków efektywnych	419
Bąble spekulacyjne	422
13.6. Nieco więcej o ryzyku	423
Rynki asekuracyjne i rynki transakcji terminowych	423
Wyrównawcze różnice płac	425
Podsumowanie	427
Zadania sprawdzające	428

Rozdział 14

Gospodarka oparta na informacji	430
14.1. E-produkty	430
14.2. Konsumpcja informacji	431
Doświadczenie	432
Nadmiar informacji	434
Koszty zmiany	435
Efekty zewnętrzne sieci	437
14.3. Dystrybucja informacji	438
Cena produktów informacyjnych	440
Różnicowanie jakości	441
Sprzedaż w pakiecie	442
Konkurencja a współpraca	444
14.4. Ustanawianie standardów	445
14.5. Rekapitulacja	446
14.6. Rozkwit i upadek spółek internetowych	447
Bańki mydlane przy wycenie aktywów	449
Podsumowanie	451
Zadania sprawdzające	452

Część III

Ekonomia dobrobytu

Rozdział 15

Ekonomia dobrobytu	457
15.1. Równość i efektywność	458
Równość	458
Efektywna alokacja zasobów	458
15.2. Konkurencja doskonała a efektywność w sensie Pareta	461
Równowaga w warunkach wolnej konkurencji	461
Równość a efektywność	464
15.3. Zakłócenia i rozwiązanie „drugie po najlepszym”	465
Opodatkowanie jako źródło zakłóceń	466
Rozwiązanie „drugie po najlepszym”	467
15.4. Zawodność rynku	469
15.5. Efekty zewnętrzne	471
Różnice między prywatnymi a społecznymi kosztami i korzyściami	472
Prawa własności a efekty zewnętrzne	474
15.6. Problemy środowiska naturalnego	477
Zanieczyszczenie powietrza	477
Zanieczyszczenie wód	477
Ocena polityki ochrony środowiska w Wielkiej Brytanii	478

14 Spis treści

Oddziaływanie za pomocą cen a ograniczenia ilościowe	478
Doświadczenia ze Stanów Zjednoczonych	481
15.7. Inne przypadki braku rynku: czas i ryzyko	481
15.8. Jakość, zdrowie i bezpieczeństwo	483
Udostępnianie informacji	484
Stanowienie norm	485
Podsumowanie	486
Zadania sprawdzające	488

Rozdział 16

Wydatki i dochody publiczne	491
16.1. Podatki i wydatki publiczne w Wielkiej Brytanii	495
16.2. Państwo w gospodarce rynkowej	496
Dobra publiczne	496
Płatności transferowe a redystrybucja dochodów	500
Dobra społecznie pożądane i niepożądane	501
16.3. Zasady opodatkowania	502
Rodzaje podatków	502
Podatki a równość	503
Rozkład ciężaru podatku	503
Opodatkowanie, efektywność i marnotrawstwo	506
Czy podatki muszą powodować zakłócenia?	506
16.4. Opodatkowanie a ekonomia podażyowa	508
Krzywa Laffera	508
16.5. Samorządy lokalne	510
Zasady gospodarowania	510
16.6. Suwerenność ekonomiczna	511
16.7. Ekonomia polityczna: jak państwo podejmuje decyzje?	514
Środkowy głosujący	514
Handel głosami	515
Zobowiązanie i wiarygodność	517
Koordynacja polityki gospodarczej	518
Podsumowanie	519
Zadania sprawdzające	520

Rozdział 17

Polityka przemysłowa i polityka ochrony konkurencji	522
17.1. Polityka przemysłowa	523
Własność intelektualna: wynalazki, patenty i prawa autorskie	523
Badania i prace rozwojowe	524

Międzynarodowa konkurencja strategiczna	526
Gałęzie wschodzące i gałęzie schyłkowe.	526
17.2. Geografia ekonomiczna	529
17.3. Społeczny koszt monopolu.	531
Monopol różnicujący cenę.	536
Podział zysków monopolistycznych.	536
Czy liberalizacja zawsze się opłaca?.	537
17.4. Polityka ochrony konkurencji	538
Przepisy o ochronie konkurencji w Wielkiej Brytanii.	539
Prawo o ochronie konkurencji Unii Europejskiej.	539
Prawo o ochronie konkurencji w Wielkiej Brytanii.	541
Brytyjska polityka ochrony konkurencji w praktyce.	541
17.5. Fuzje	543
Fuzje przedsiębiorstw w praktyce.	545
Polityka państwa wobec połączeń przedsiębiorstw.	546
Podsumowanie.	547
Zadania sprawdzające.	548

Rozdział 18

Czy warto sprywatyzować monopol naturalny?	550
18.1. Monopol naturalny.	551
18.2. Znacjonalizowane gałęzie gospodarki.	554
Decyzje inwestycyjne.	554
Decyzje cenowe.	555
Efektywność gospodarowania w znacjonalizowanych gałęziach gospo-	
darki.	560
18.3. Własność prywatna czy publiczna?	561
Bodźce dla menedżerów w sektorze prywatnym.	561
Bodźce dla menedżerów w sektorze publicznym.	562
Znaczenie własności.	562
Wyprzedaż sreber rodzinnych?	565
18.4. Prywatyzacja w praktyce.	565
18.5. Regulacja prywatnych monopolii.	567
18.6. Inicjatywa „Prywatne Finansowanie”.	571
Podsumowanie.	574
Zadania sprawdzające.	575

Rozwiązania zadań sprawdzających.	577
--	------------

Słownik pojęć.	586
-------------------------------	------------

Indeks rzeczowy.	612
---------------------------------	------------